

## Domácí bohoslužba 29. 3. 2020

### Úvodní slovo

Milost našeho Pána Ježíše Krista, Boží láska a společenství Ducha svatého at' je s námi.

### Čtení Žalmu 16:

*Pamětní zápis; Davidův.*

Ochraňuj mě, Bože, utíkám se k tobě!

Pravím Hospodinu: "Ty jsi, Panovníku, moje dobro, nad tebe není."

Svatým, těm, kteří jsou v této zemi, těm vznešeným, jež jsem si oblíbil nade všechno, pravím:

"Útrapy si rozmnožují, kdo běhají za jinými bohy. Ani trochu krve v úlitbu jim nedám, jejich jméno nepřejde mi přes rty."

Hospodin je podíl mně určený, je můj kalich; můj los držíš pevně, Hospodine.

Měřicí provazce mi padly v kraji blaha, moje dědictví je velikopé!

Dobrořečím Hospodinu, on mi radí, i v noci mě moje ledví napomíná.

Hospodina stále před oči si stavím, je mi po pravici, nic mnou neotřese.

Proto se mé srdce raduje a moje sláva jásá, v bezpečí přebývá i mé tělo, neboť v moci podsvětí mě neponecháš, nedopustíš, aby se tvůj věrný ocitl v jámě.

Stezku života mi dáváš poznat; vrcholem radosti je být s tebou, ve tvé pravici je neskonale blaho.

### Píseň z Evangelického zpěvníku č. 182 Pán Bůh je síla má

**Čtení z evangelia podle Jana, kap. 6, v. 1-15:** *Potom odešel Ježíš na druhý břeh Tiberiadského jezera v Galileji. Šel za ním velký zástup, poněvadž viděli znamení, která činil na nemocných. Ježíš vystoupil na horu a tam se posadil se svými učedníky. Byly blízko židovské svátky velikonoční. Když se Ježíš rozhlédl a viděl, že k němu přichází četný zástup, řekl Filipovi: „Kde nakoupíme chleba, aby se všichni najedli?“ To však řekl, aby ho zkoušel; sám totiž věděl, co chce učinit. Filip mu odpověděl: „Ani za dvě stě denárů chleba nepostačí, aby se na každého aspoň něco dostalo.“ Řekne mu jeden z jeho učedníků, Ondřej, bratr Šimona Petra: „Je tu jeden chlapec, který má pět ječných chlebů a dvě ryby; ale co je to pro tolik lidí!“ Ježíš řekl: „Ať se všichni posadí!“ Na tom místě bylo mnoho trávy. Posadili se tedy, mužů bylo asi pět tisíc. Pak vzal Ježíš chleby, vzdal díky a rozdělil sedícím; stejně i ryby, kolik kdo chtěl. Když se nasýtli, řekl svým učedníkům: „Seberte zbylé nalámané chleby, aby nic nepřišlo nazmar!“ Sebrali je tedy a naplnili dvanáct košů nalámanými díly, které z těch pěti ječných chlebů po jídle zbyly. Když lidé viděli znamení, které Ježíš učinil, říkali: „Opravdu je to ten Prorok, který má přijít na svět!“ Když Ježíš poznal, že chtějí přijít a zmocnit se ho, aby ho provolali králem, odešel opět na horu, zcela sám.*

(následuje kázání a modlitba Petra Peňáze, faráře ve Vysokém Mýtě)

Milí bratří a milé sestry,

oddíl, který se čítává dnešní (tedy IV. postní) neděli, byl pro první křesťany nadmíru důležitý. S malými odchylkami ho najdete v každém evangeliu. Jeho důležitost spočívá v tom, že ukazuje církvi, jak přežít ve složité době. Otázka přežití – není to také to, co nás dnes trápí? Jak přežít v době, kdy nás zachvátil strach z nemoci i nemoc sama? Jak žít v době spousty nápadů, které se nabízejí a podbízejí jako řešení, na co (či na koho) se máme tedy spolehnout?

Co člověk, to jiné řešení. Evangelista Jan hned na začátku šesté kapitoly ukazuje, že lidé se často nedokáží shodnout ani na tom, na kterém místě stojí. Ježíš se přeplavil na druhý břeh jezera – někteří té „louži“ říkají jezero (evangelisté Lukáš a Jan) a někteří moře (evangelisté Matouš a Marek). A co víc, někteří tomu jezeru říkají Galilejské (Matouš a Marek), jiní pak Tiberiadské (Jan), případně Genezaretské (Lukáš).

Jan také říká jeden důležitý detail. Ježíše následuje na druhý břeh velký zástup, který viděl znamení, která Ježíš učinil na nemocných. To je důležitá drobnost v dnešním textu. Některé překlady Bible říkají, že zástup pronásleduje Ježíše kvůli zázrakům. Ale znamení a zázrak jsou dvě různé věci. Zázrak je atrakce, přitahuje pozornost lidí, protože pro mnohé z lidí zázrak v sobě skrývá cosi magického. Jan ovšem užívá slovo znamení. Znamení vysvětluje a vnáší vhléd do toho, co se děje. I v češtině užíváme sousloví – znamení doby. Myslíme tím popisnou událost, která v souhrnu vysvětluje, co se v té či oné době vlastně stalo. Lidé následují Ježíše, protože vědomě, či podvědomě tuší, že Ježíšovo dílo je klíčem k pochopení jejich vlastních životů. Ježíšova znamení dávají lidem na srozuměnou, že klíčem k našim životům je Boží království. Ať už Ježíš káže nebo uzdravuje, všechno je pro nás náповědou, kam vše směřuje. Cílem je Boží náruč, Boží království.

To všechno se ještě potvrdí tím, když Jan napíše, že byly blízko židovské Velikonoce. Ano, smysl je ve Velikonocích. V oběti beránka, který byl za nás obětován. Beránek, jehož krev za noci vyjití z Egypta poznačila veřeje domů Izraelců, takže Hospodin je přeskočil, minul s poslední egyptskou ranou. Beránek, který se za nás obětoval na kříži, takže Hospodin i nás, pro svého Syna, mívá s poslední ranou, která by nás nadobro dorazila. To jsou ta znamení, říkají, že není nikoho a ničeho, kdo by nás mohl vytrhnout z Boží ruky (viz Řm 8:1+36-39). O to jde v příběhu nasycení pěti tisíců.

Ježíš se ptá svých učedníků, jestli chápou, jak daleko sahá Boží moc. Ptá se kupříkladu Filipa: „Filipe, jak nasytíme pět tisíc lidí?“ Filip je dobrý počtář, a tak má po ruce odpověď: „Na to nepostačí ani 200 denárů.“ Chce tím říci: „I kdybychom měli 200 denárů, musíme pravděpodobně někoho obětovat, pro všechny to nebude stačit.“ Matematika je jasná věda, ale je také v našich výpočtech, počítavosti a vypočítavosti neúprosná... nebude to stačit pro všechny. Vždycky to někdo odskáče. Ale Ježíš nechce nikoho obětovat.

Ondřej na to jde odjinud. Ví, že život není početní úloha. Totiž i kdyby bylo dost peněz, který obchod bude dostatečně velký pro pět tisíc mužů? Lidé nyní nepotřebují obchody a denáry. Potřebují pokrm. A tak Ondřej řekne: „Máme tu chlapce, který má pět chlebů a dvě ryby.“ To už je nějaký začátek, východisko, ale nebude to stačit.

Ježíš začne řešit krizi voláním po pořádku: „Ať se všichni posadí“. Když v kostele přečteme z Písma, všichni se také posadí. Už to něco znamená, že Ježíš nás k tomu vybízí. Sedáváme okolo Ježíšova slova, učedníci sedí na hoře okolo Ježíše, Marie seděla u Ježíšových nohou. Můžeme vědět, které místo je to správné – je to místo okolo Božího Syna. Zástup 5000 mužů usedá do trávy, aby dobře viděl a slyšel, co Ježíš dělá a říká. Důležitá jsou gesta i slova.

Ježíš vzal do rukou chleby. Ježíš vzal vážně to málo, co měl jeden chlapec jako svačinku na jeden den. Ježíš to vzal do svých rukou. Snažíme se zavést pořádek, ale nejsme dostatečně

disciplinovaní. Discipulus je latinsky učedník, disciplína je učení. Tehdy všichni byli Ježíšovými učedníky, nejenom Filip a Ondřej, a zírali na to, jak málo stačí k životu. Musí to ovšem být v Ježíšových rukou, v jeho gesci (z lat. gestio - konání), když už jsme u té latiny, v jeho gestech. Ježíš to má v paži, má to v ruce.

Ježíš vzdává Bohu díky za to málo, co má k dispozici. Boží požehnání ale ukáže, že to málo není. Ježíš vzdal díky a lámal a rozdílil učedníkům a učedníci rozdílili dalším. Učedníci se učili vděčnosti a také lámali a podávali dál.

V době, kdy letadlo přiváželo roušky, kterých nebude dost ani pro zdravotníky, kamarádka mé ženy ušila pro obyvatele fary, a nejen pro ně, roušky. V televizi jsem sledoval vězně, jak šíjí roušky pro pardubický špitál a jejich bachař to komentuje a říká, že by to vůbec nemuseli dělat, ale dělají. Jak to, že vláda, jejíž mašinérie mašin selhává, najednou nabádá k solidaritě a ohleduplnosti a laskavosti a dodržování pořádku? Co se to děje? Inu je to znamení, že ani 200 denárů nestačí a že si nevystačíme s lidským zpravodajstvím, že 5 chlebů a dvě ryby jsou málo. Je zapotřebí láska a díkyvdání a obracení pohledu na Krista, je zapotřebí vědět, že Kristus má v rukou celý svět.

Nic z toho, čeho se dotklo Boží požehnání a Kristova ruka, nesmí přijít nazmar. Tehdy sebrali dvanáct košů nalámaných dílů. Už od první církve se táhne ten výklad, že je to zásoba pro všechny, kteří přijdou po nás. To je další znamení. Církev bude žít, pokud budeme žít z toho, co lámal Kristus a za co vzdával díky.

Je důležité nezapomenout na to, co se děje. Rána, která nás zasáhla, je vážná. Ale o život šlo přece vždycky. Ovšem žijeme nikoliv z našich počtů – rozpočtů, z našich tenkých zásob, ale z Boží milosti.

Milí přátelé, ten příběh o nasycení pěti tisíců má poněkud trapné vyústění. Jen co se uklidí ze stolu, jen co se naplní těch dvanáct košů, lidé se znovu podívají na Ježíše. Avšak jejich pohled je jiný, než byl před chvílí. Před chvílí všichni brali z Kristových rukou a lámali pro druhé, ale nyní po té velké hostině, jako by před oči stolovníků padly záclonky a oni mají pohled opilců. Jsou dychtiví po světské moci a myslí si, že světská moc něco řeší. A tak první člověk vykřikne: „Ježíš je ten známý prorok“, druhý řekne: „Udělejme z něj našeho krále“ a třetí: „Když ne krále, tak alespoň vrchního hygienika.“ Trochu tu situaci karikují, ale nezlobte se na mě, ona směšná je, i když se nikdo nesměje.

Ježíše, který je dědicem všeho stvoření, chtějí provolat světským králem. Ježíš ale není v pozici britské královny, ani v pozici českého prezidenta. Ježíš nesmí být srovnáván ani s vládci současných velmocí, není jako Trump a není jako Putin. Není to světský „králíček“.

Lidé se vzdávají Ježíše, který jim byl blízko, protože z něj chtějí udělat panáka, jakých je ve světě plno. A tak se jim Ježíš vzdaluje a odchází pryč zcela sám, dokonce bez svých učedníků. Postní období jsme začali četbou oddílku o pokušení Krista na poušti. Ďábel sám nabízel Ježíši království tohoto světa a nyní se o to samé pokoušejí lidé, které Ježíš nasýtil.

V následujících verších Ježíš říká toto slovo: „Já jsem chléb života, kdo jí z tohoto chleba, nezemře, chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.“ Halelujah, amen, amen – to je radostná zvěst.

Náš život je v Kristu, který je nám docela blízko. Z jeho ruky bereme chléb. Ježíš nenosí ochranné pomůcky, protože by se snad štítit kontaktu s hříšníkem. Je s námi v našich slabostech a v úzkostech. Jednou z takových úzkostí je nemoc, která zachvátila celý svět. Nemoc, která doufá v lidská řešení.

Pamatujete si na začátek kázání, kdy jsem říkal, že lidé jsou různí a často se nedokáží shodnout na jedné věci, dokonce ani na místě, kde stojí? O tom mluví vlastně i konec dnešního příběhu – jeden má Ježíše za proroka, jiný za krále, málokdo dokáže podržet v srdci tu chvíli, kdy hořelo naše srdce pro toho, který nás v naší bídě nasytil. A přitom je to ta jediná věc, která může dát smysl i budoucnost našemu životu.

Pane Ježíši, uť nás číst znamení o tvé moci i tvém království, tolik to potřebujeme, abychom mohli žít. Amen

## **Píseň z Evangelického zpěvníku č. 355 Kristus má v rukou celý svět**

### **Modlitba**

Pane Ježíši Kriste,

usedáme u tvých nohou a otevíráme před tebou svá srdce. Už dopředu víme, co v nich nalezněš.

Někdy je to strach – strach z neznámého a z budoucnosti, strach o naše blízké. Někdy ze strachu roste sobectví, které nechce vidět ani za roh ulice, kde bydlíme. Prosíme, zbav nás našeho strachu.

Občas ale z našeho srdce vytryskne radost. Radost roste jako vzácná květina. Radost která probouzí pokoj a lásku. Prosíme, ty sám pečuj o radost svým evangeliem. Dávej církvi svého Ducha, aby se učila s radostí žít a radost i zvěstovala.

Evangelium je radostná zvěst. Radujeme se z toho, že ty sám přikrýváš naše slabosti, odnášíš viny i hříchy a nabízíš odpuštění a odpočínání každé duši. Ve tvém kříži i vzkříšení je zdroj naděje a života pro každého člověka.

*Další modlitby, přímlyvy...*

V jednotě se všemi křesťany se takto modlíme:

**Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět' se jméno tvé, přijď' království tvé, buď' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi, chléb náš vezdejší dej nám dnes a odpust' nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům a neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého, neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.**

### **Závěrečné slovo**

Hospodin tě požehná a ochrání tě,

Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a bude ti milostiv,

Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

Amen